

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Const. V. Obedeau. — *Ministru de Justiție, Magistrat.*
Reforma Curților cu Jurați în Italia (după Je suis partout).
Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justi-*
S. I. — Perimare.
(Alex. L. Tănase cu Dicberia L. Popescu).
Curtea de Apel din București S. V. — Jurisdicțiuni speci-
ciale. — Reforma Agrară. — Comitetul Agrar.
(Olga R. Florescu cu Ministerul Agriculturii).
Curtea de Apel din Iași S. I. — Contencios administrativ.
(General Scarlat Panaitescu cu Ministerul Instrucțiunii).
Tribunalul Ilfov S. II comercială. — Cambie. — Socoteală
de întoarcere.
(Banca Românească cu Inginer Manole și a'ții).
Jurisprudența străină. — Acțiune civilă. — Contravențiuni.
Bibliografie.

MINISTRU DE JUSTIȚIE, MAGISTRAT

Numirea unui consilier al Inaltei Curți de Casație, ca Ministru de justiție este o alegere, fericită, care ar trebui să se practice în permanență de toate guvernele. După cum la ministerul armatei se numește întotdeauna un general de divizie, și numai prin excepție, un civil, tot ast-fel și la ministerul de justiție e logic și în interesul magistraturei să se numească un magistrat. De multe ori, când cine-va a fost numit ministru, s'a produs mirare și rumoare în opinia publică, rare-ori însă s'a văzut ca părerea unanimă a opiniei publice să fie atât de favorabilă noului ministru de justiție. Aceasta pentru-că d-l C. Hamangiu, consilier la Inalta curte de casație, a fost un modest și un muncitor, numai „ambițiunea nejustificată“ jenează pe alți, ambițiunea însă când e justificată prin muncă și merite este o virtute, și este aprobată de toți cei drepți.

Ca om și ca magistrat a fost un integru și un ucenic cinstit al moralei și al justiției, un spirit tare care nu a șovăit nici o clipă în fața datoriei și a conștiinței. Și-a văzut întotdeauna de drumul drept de la care nici o ispită de nici o natură nu l'a abătut. De aceea se și explică faptul că a străbătut toate treptele în magistratură până în Casație, neavând nici un prieten puternic, decât sentimentul onoarei, al datoriei și corectitudinii. — Știința dreptului pe care o iubește i-a fost

singurul amic, după-ce a colecționat și adnotat toate legile României, la apogeul carierei a avut fericita idee de a scoate un repertoriu juridic românesc „*Pandectele Române*“ în imitațiunea celor franceze, o ade-vărată revistă „europeană“ — după expresiunea maestrului *Capitant* când ne-a onorat cu prelegerile sale la București.

Munca sa tăcută și fără sgomot i-a fost încoronată de către M. S. Regele care l'a înălțat la rangul de consilier al tronului, la departamentul justiției. — Prin editarea „*Pandectelor*“ naționale a dat avânt tinerei generațiuni, și puțința de a se desvolta gustul științei dreptului, jurisprudenței, doctrinei și comentariilor, în materie juridică. Din „*apelul scrisoare*“ trimes de dânsul, la toată lumea juridică, ca să contribuie la abonament, la această revistă, spre a se putea susține tiparul, se poate vedea căldura și devotamentul ce a pus în dorința de a nu lăsa, ca această operă să nu mai apară.

Cea mai mare pagină însă care ar putea-o scrie în viața sa de magistrat, pentru încheerea carierei, ar fi de sigur aceia de a isbuti să realizeze „*unificarea legislativă a României mari*“. Mulți miniștri de justiție au început opera, comisii juridice au lucrat de ani de zile, unele lucrări au ajuns până la consiliul legislativ, însă Romania nici până azi, după 12 ani de la unitatea națională, nu a ajuns să aibă uniformitate de legi. — Cu această ocaziune s'ar scoate ce nu mai corespunde vremii și s'ar introduce ce cere nevoile timpului; căci dreptul ca ori și care știință evoluiază și trebuie ca principiile și formele procedurale să corespundă nevoilor unui popor și vremii. — Suntem siguri că D-l C. Hamangiu se gândește la două mari reforme: *unificarea legislativă*, și *reforma legii organizării judecătorești* pentru înălțarea și mai mult, din toate punctele de vedere, a acestei frumoase și nobile cariere.

Const. V. Obedeau

REFORMA CURȚILOR CU JURĂȚI ÎN ITALIA

Marele hebdomadur „Je suis partout“ ce apare la Paris, a publicat în numărul de la 11 Aprilie, în pagina rezervată Italiei, un foarte interesant articol cu privire la reforma Curților cu Jurați din Italia.

Intrucât această instituțiune este și la noi obiectul unor serioase critici, credem că nu este fără interes a împărtăși cititorilor noștri această reformă legislativă din domeniul dreptului penal.

Încă de mai mulți ani regimul fascist a luat poziție în contra juriului. Un puternic curent ostil, preparat prin campanii de presă și condus de cele mai înalte autorități judiciare, s'a creat în întreaga Italie. Se ridică contra instituțiunii juraților, aceleași învinuiri cari se aduc la noi ca și în toate celelalte state unde ea există: deciziuni luate sub impulsia momentului, sub influența considerațiunilor sentimentale sau a impresiunilor meșteșugite, denotând o incompetență totală și o lipsă absolută de simț juridic, prin cari se aduceau verdicte câte odată scandaloase și întotdeauna lipsite de rațiune.

Lipsa unor reguli restrictive pentru alegerea juraților făcea imposibilă orice selecțiune. Juriul ast-fel cum fusese prevăzut în codul de procedură dela 1913 era condamnat.

O puternică tendință s'a manifestat pentru desființarea jurisdicției populare, fie extinzând asupra tuturor crimelor și delictelor, competența jurisdicției ordinare, tribunale penale, Curți de apel, Curți de Casație, fie creând niște mari Curți criminale, cari să judece în prim și ultim resort, crimele cele mai grave, compuse din înalți magistrați, consilieri de la Curțile de Apel.

Primul proiect oferea avantajul, de a restabili garanția apelului pentru crimele cele mai grave, dar s'a ridicat obiecțiunea că magistrații capabili de a primi o așa de grea sarcină, nu se pot improviza dintr'o zi într'alta și că ar fi trebuit să se mărească considerabil numărul judecătorilor de Tribunale și al consilierilor Curților de Apel, dacă se ține seamă că se judecă anual între 3000 și 3500 procese la Curțile cu Jurați, cece pune un problem financiar, pentru un moment insolubil.

Constituirea unor mari Curți criminale, înlocuind garanția apelului, prin aceea a înaltei autorități a magistraților ridicată la această jurisdicție, dar și în acest caz, întreținerea permanentă a unui corp numeros de magistrați cu grad înalt, atrăgea dificultăți financiare cari deocamdată sunt înșurmontabile. În afară de aceasta s'a dat înapoi și din cauza bulversării care ar fi avut loc în organizarea judecătorească și a turburării cari s'ar fi născut în masele populare.

Aceste considerațiuni au asigurat triumful partizanilor menținerii unei jurisdicții populare însă cu oarecari îmbunătățiri.

Însuși d-l Rocco, ministrul justiției, era de părere că partea rea a juriului, consista nu în principiul participării cetățenilor la judecată, dar în forma și în felul

în care avea loc această participare. Pentru dânsul a face să participe la judecarea crimelor și a celor mai grave delictе, elemente în contact cu masele poporului, este ceva foarte drept. Nu este drept însă, a lega această participare, de o pretinsă suveranitate a poporului, care trebuia să se manifeste ast-fel și în administrarea justiției; a lua jurații la întâmplare; a separa judecata asupra faptului de judecata în drept printr'o distincție care, prin însăși natura lucrurilor, nu putea fi de cât arbitrară; a atribui în fine judecătorilor laici o putere necontrolabilă, investindu-i ast fel indirect cu dreptul de grațiere, care trebuie să fie o prerogativă numai a șefului Statului.

Această opinie împărtășită de primul președinte al Curții de Casație, senatorul D'Amelio, președintele Comisiunii interparlamentare pentru reforma Codurilor și de mai mulți juriști eminenți a făcut să se adopte o soluție de mijloc.

Curtea cu jurați a fost păstrată ca jurisdicție specială pentru crimele cele mai grave, adică pentru acelea cari atrag pedeapsa cu moartea, reclusiunea celulară (ergastolo) și închisoarea pe o durată care trece peste opt ani ca minimum și doisprezece ani în ce privește maximum. În vedere că tradițiunea Curții cu jurați este adânc înrădăcinată în popor, nu s'a atins nici în numele nici în esența ei, numai compunerea ei a fost modificată.

A rămas elementul popular, dar s'a disciplinat participarea lui în așa fel, că păstrându-se avantajul deciziunilor conforme cu sentimentul poporului să se evite totuși răul unei concepțiuni demagogice a justiției penale.

Pe aceste idei se întemeiază decretul legislativ din 23 Martie 1931, dat în virtutea legii din 24 Decembrie 1925, care autoriză guvernul să reformeze legile privitoare la organizația judecătorească după un examen al Comisiunii interparlamentare.

Jurații sunt suprimați și înlocuiți prin cinci asesori, cari formează împreună cu doi magistrați de carieră, un colegiu unic, ale căror deciziuni se va da în urma unor deliberări în comun atât asupra chestiunii de fapt, cât și asupra pedepsei de aplicat, suprimându-se separarea judecăței în fapt, de judecata în drept, fiecare va putea să judece liniștit, cunoscând exact rezultatul răspunsului său. Superioritatea numerică a elementului popular făcuse să se nască în sânul Comisiunii teama, că judecătorii laici ar putea să facă bloc contra celor doi magistrați, dar s'a observat prea bine, că președinția unui magistrat de carieră de grad superior (președinte la Curtea de apel) și prezența celui alt magistrat deasemenea cu grad înalt (consilier la Curtea de Apel) ajung ca să disciplineze participarea judecătorilor populare, să lumineze discuțiunile cu competența lor tehnică și să creeze o atmosferă senină; pe de altă parte aceasta superioritate numerică a judecătorilor populari, este indispensabilă pentru a evita ca cei doi magistrați să capete o influență prea absolută. În fine se spune ca nu poate fi nici o teamă în ce privește lipsa de coeziune a Curții, ci din contră o ju-

decată pornită din mai multe puncte de vedere imprimă o cât mai mare obiectivitate!

De alt-fer', valoare acestei noi instituțiuni constă în principal în alegerea severă a judecătorilor. Cei doi magistrați sunt aleși de președintele Curții de Apel, iar asesori nu pot fi numiți de cât cetățenii cari au vârsta de cel puțin 30 de ani împliniți și cel mult 65 de ani, cari se bucură de exercițiul drepturilor civile și politice și cari aparțin următoarelor categorii: membrii ai Marelui Consiliu fascist; senatori sau deputați; membrii sau societari ai Academiiilor sau Corpurilor de Știință, de litere sau de arte; podestați ai comunelor cu mai mult de 10.000 locuitori; acei ce au publicat opere științifice sau literare, ori alte opere merituoase (apreciațiunea este lăsată președintelui Curții de Apel); diplomați ai unei Universități sau a unui Institut de instrucțiune superior sau secundar; funcționari ai Statului, provinciilor sau comunelor de categorie superioară; pensionari civili sau militari de aceeași categorie; ofițeri în concediu sau în afară de cadre. Și contrariu nu pot fi asesori; acei a căror conduită morală și politică nu este perfect netedă și curată; interziși și incapabili; falși nereabilitați.

Alegerea asesorilor aparține, după aceste reguli, președintelui Curții de Apel și numirea pentru fie care circumscripție de Curte cu jurați se face prin decret regal după propunerea Ministrului de Justiție; această sarcină durează doi ani, cu facultatea de reînnoire și cu posibilitatea de revocare, pentru motive grave, tot prin decret regal.

Nimic nu a fost omis — nici chiar prestarea jurământului, portul togei, indemnitatea de prezență, care e de 50 lire pe zi, plus cheltuelile de deplasări și reședință — pentru a înălța calitatea asesorilor.

Nu mai este pentru cetățean o sarcină de a fi judecător popular, ci este o onoare, de la care nu se poate sustrage, de cât pentru juste motive, sancționate prin decret regal. Aleși din elita intelectuală și morală a națiunii, înconjurați de prestigiu, noii judecători oferă toată garanția de independență și de echilibru în judecată, de conștient în rolul lor de reprezentanți ai conștiinței populare în cel mai nobil caracter al ei.

Aceste sunt caracterele esențiale ale reformei, care însă nu constituie o inovație absolută. Forma jurisdicției a rămas aceeași, într'un aspect doar mai modest. S'a făcut chiar o paralelă între noua Curte cu jurați și Tribunalele mixte, cari funcționează — spre mulțumirea tuturor — în coloniile italiene și în Africa de Nord franceză. Mulți juriști au văzut chiar, în această reformă, e emanație a *cabinet-ului* german, dar promotorii reformei și Ministrul Justiției însuși, s'au ridicat contra acestei interpretări. Forma jurisdicției mixte exista în Italia, cu mult înaintea faimoasei instituțiuni a lui Carol cel Mare, care a introdus *cabinet-ului* germanic.

Tradiția se urcă până către sfârșitul epocii imperiale: în Tribunalele romane, judecătorul dacă nu era

jurisconsult, trebuia existat de un asesor legal căruia îi abandona câte-odată chiar judecata.

Această instituțiune s'a menținut în decursul timpului și s'a răspândit în toată Italia, în momentul tocmai în care instituțiunile carolingiene încetaseră de a mai fi în vigoare. În tot timpul evului-mediu, judecătorii cari nu erau tot-de-auna juriști se făceau asistați. Această cutumă s'a stabilit și cu mai multă tărie în comunele italiene, când prevalând regula de a se numi podestați străini, a fost necesar să se numească pe lângă ei juriști în curent cu dreptul și cutumele locale.

Această analiză istorică permite d-lui Rocca, ministrul justiției, să scrie:

„In substanță, idea unui colegiu mixt, compus din magistrați adevărați și din judecători populari, are origina sa proprie în Italia, și în Italia a avut cea mai întinsă răspândire. Reforma de astăzi care, deși deosebită în formă și pentru a răspunde la alte cerințe, a reevocat o idee asemănătoare, constituie în realitate o întoarcere la una din cele mai vechi instituțiuni ale noastre, de origină și caracter absolut italian”.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 21 Ianuarie 1930

Președinția D-lui Sever Tipei, consilier-

Alexandru L. Tănase cu Dicheria L. Popescu

PERIMARE. — APELURI INTRODUSE LA DIFERITE SECȚIUNI CONTRA ACELEIAȘI SENTINȚE. — LĂSAREA UNUIA DINTRE APELURI ÎN NELUCRARE. — DACĂ POATE CONDUCE LA PERIMARE. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

În cazul când dreptul de apel a fost exercitat prin mai multe cereri repartizate la diferite secțiuni sau chiar la aceeași secțiune a instanței de apel, ele având să fie conexe și soluționate prin una și aceeași deciziune, urmează că apelul ast-fel exercitat nu poate fi declarat perimat, atunci când una din cererile de apel a fost lăsată în nelucrare peste termenul prevăzut de art. 257 pr. civilă, dacă cu privire la una din celelalte cereri de apel, regulat introduse și în termen legal, s'au făcut acte de procedură cu caracter contradictor.

No. 104. — Admis recursul făcut de Alexandru L. Tănase în contra sentinței Tribunalului Constanța S. II-a cu No. 60/928 în proces cu Dicheria L. Popescu.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de Alexandru L. Tănase în contra sentinței cu No. 60/928 dată de Tribunalul Constanța S. II-a.

Având în vedere partea primă a motivelor de casare

„Exces de putere, omisiune esențială, nemotivare, violarea art. 257 proc. civilă“.

Având în vedere sentința atacată cu recurs și acatele dela dosar din care rezultă că la 11 Noembrie 1925 prin petițiunea înreg. la Nr. 34095/925 recurentul Alexandru L. Tănase a făcut apel în contra cărții de judecată Nr. 131/925 dată de Judecătoria Ocolului Medgidia în cauză cu intimata Dicheria L. Popescu,— acest apel a fost repartizat la Secția I-a a Tribunalului Constanța și, prin petițiunea înreg. la Tribunal sub Nr. 23883 din 26 Noembrie 1925, recurentul a mai făcut apel în contra aceleiași cărți de judecată, acest apel a fost repartizat la Secțiunea II-a a Tribunalului Constanța; prin petițiunea înreg. la Nr. 21515/927 intimata cere perimarea apelului introdus de recurent sub Nr. 23883/925 și repartizat la Secția II-a a Tribunalului menționat.

Că acest Tribunal S. II-a prin sentința atacată cu recurs a admis cererea intimatei și a declarat perimat apelul introdus sub Nr. 23883 din 1925 și repartizat la S. II-a;

Având în vedere că înaintea Tribunalului recurentul s'a opus la admiterea cererii de perimare și a cerut trimiterea la S. I-a care a fost investită anterior cu judecarea apelului introdus de la 11 Noembrie 1925 în contra aceleiași cărți de judecată;

Că însă Tribunalul Constanța S. II-a a respins această cerere pe motiv că în cazul de față instanța urmează a se pronunța asupra cererii de perimare iar nu de a judeca apelul;

Având în vedere că prin partea primă a motivelor de casare recurentul pretinde că judecând astfel Tribunalul a comis exces de putere, a violat art. 257 proc. civ. și a comis omisiune esențială și nemotivare, prin aceia că n'a ținut seamă de faptul că cererile de apel menționate, nu constituiau decât exercițiul multiplu al unuia și aceluiaș drept de apel, iar cele două secțiuni ale Tribunalului la care au fost repartizate fiecare din aceste cereri, nu constituiau decât una și aceiași instanță; că, pretinde recurentul, Tribunalul trebuia să jonctioneze cele două apeluri, trimițând la S. I-a anterior investită, judecarea apelului repartizat ulterior la S. II-a;

Considerând că dreptul de a ataca cu apel o hotărâre judecătorească este în adevăr unul și același, chiar și în cazul când a fost exercitat prin mai multe cereri repartizate fie la aceiași Secțiune, fie la secțiuni diferite ale instanței de apel; că asemenea cereri urmând a fi conexas și a fi soluționate prin una și aceiași deciziune, rezultă că apelul astfel exercitat nu poate fi declarat perimat atunci când una din cererile de apel, din diferite motive, a fost lăsată în nelucrare peste termenul prescris de art. 257 pr. civ. dar când cu privire la cealaltă din ele, regulat introdusă și în termen legal, s'au făcut acte de procedură cu caracter contradictor; aceasta pentru motivul că din lăsarea în nelucrare a unei din aceste cereri, nu se poate deduce intențiunea părții de a părăsi instanța de apel, când partea de pus diligențe cu privire la cealaltă cerere

unde a făcut acte de procedură cu caracter contradictor;

Că afară de aceasta a admite perimarea uneia din cereri, ar fi a se atribui sentinței atacate cu apel autoritate de lucru judecat și a se face astfel inoperantă cealaltă cerere de apel;

Că o astfel de soluțiune ar fi inadmisibilă, întrucât în cazul cu privire la această din urmă cerere s'au făcut acte de procedură și deci toate diligențele spre a nu fi lăsată în părăsire, nu este nici o rațiune de a se declara perimat apelul și a se atribui hotărârii atacate cu apel autoritate de lucru judecat;

Considerând că în speță, e constant că în afară de apelul introdus în contra zisei cărți de judecată și repartizat la S. II-a a Tribunalului Constanța, recurentul a mai introdus anterior, un alt apel repartizat la Secțiunea I-a a aceluiaș Tribunal; că așa fiind numai prin exces de putere și violarea art. 257 proc. civ. și nemotivare, Tribunalul a declarat perimat apelul repartizat la S. II-a fără a ține seamă de cererea recurentului de a se trimite dosarul acestui apel la S. I-a unde se află repartizat apelul introdus anterior și unde a susținut că s'au făcut acte de procedură cu caracter contradictor;

Că deci partea primă a motivelor de casare este întemeiată, și așa fiind recursul de față urmează a fi admis fără a se mai discuta celelalte susțineri din motivele de casare;

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. V-a

Audiența dela 28 Ianuarie 1931

Președinția D-lui Nicolae Ciurea, președinte

Olga R. Florescu cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor

JURISDICȚIUNI SPECIALE.—REFORMA AGRARĂ.—COMITET AGRAR.—COMPETINȚĂ.—ART. 101 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 93 ȘI 98 DIN REGULAMENTUL LEGII AGRARE,
REFORMA AGRARĂ.—COMASARE.—COMPETINȚĂ.—COMITET AGRAR.—ART. 11 DIN LEGEA AGRARĂ.—ART. 93 ȘI 98 DIN REGULAMENTUL LEGII.

1° În principiu instanțele excepționale—precum cele de expropriere—nu pot hotărâ de cât cât în marginele competenței ce le a fost dată prin lege și tot ce hotărâsc în afară de această competență nu poate constitui o judecată valabilă, căci ar însemna să se creeze o instanță prin simpla voință a judecătorilor.

2° Dreptul de alegere însă conferit proprietarilor prin art. 11 din legea agrară, potrivit căruia proprietarul care posedă moșii arendate și cultivate în regie, poate să-și oprească în oricare din ele suprafața scutită de expropriere, nu exclude competența comitetului agrar de a hotărâ asupra comasării, astfel că deciziile sale rămase definitive prin care se pronunță asupra comasării au completă autoritate de lucru judecat.

Curtea,

Asupra apelului de față făcut de către Olga R. Florescu cu consimțământul său Radu Florescu, în contra Sentinței Civile No. 621/930 a Tribunalului Ilfov Secția I-a c. c. ;

Având în vedere susținerile părților, debaterile urmate, actele și lucrările dela dosar din cari se stabilește în fapt următoarele :

La 22 Aprilie 1929, Olga R. Florescu cu consimțământul soțului ei R. Florescu cheamă în judecată, prin cererea înregistrată la No. 721 din 22 Aprilie 1929, înaintea Tribunalului Ilfov, pe Ministerul Domeniilor și Casa Centrală a Cooperației și Improprietăririi prin reprezentanți legali, pentru ca pe baza art. 480 și 481 c. civ., 11 legea Agrară și 93 din regulamentul legii să i se recunoască în plină proprietate și posesiune și să fie pusă în stăpânire asupra 74 hectare teren cultivabil din moșia Gruiu comuna Buciumeni Jnd. Ilfov, așa cum va fi acest teren determinat de un expert sau cum va rezulta din măsurătoarea cadastrului.

Reclamanta își întemeiază acțiunea pe faptul că lăsându-i-se cu prilejul exproprierii o întindere de 500 hectare teren din mai multe moșii ce posedă, a cerut Comitetului Agrar ca să i se lase cota neexpropriabilă în moșia Gruiu — Herești din Județul Ilfov, iar Comitetul Agrar în disprețul dreptului conferit proprietarului de art. 11 din legea Agrară îi lasă 200 hectare în moșia Gruiu, 200 hectare în Herești și 100 hectare în moșia Hângulești Jud. Râmnicu Sărat.

Reclamanta în schimbul celor 74 ht. ce solicită, oferă această întindere în moșia Hângulești Jud. R. Sărat, susținând că aceasta de drept trebuia expropriată în locul celor 74 hectare din moșia Gruiu, pe care le reclamă.

Tribunalul Ilfov Secția I-a Civ. Cor. prin Sentința Civilă No. 621/930 respinge acțiunea pe motiv că decizia Comitetului Agrar are autoritate de lucru judecat, iar instanțele de drept comun sunt incompetente a se pronunța în speță.

În potriva acestei sentințe Olga R. Florescu declară apelul de față.

Având în vedere că în prim loc apelantă prin apărătorii săi susține incompetența Comitetului Agrar de a decide asupra comasării, atunci când proprietarul a indicat pe baza art. 11 din legea Agrară moșia în care voiește să-și oprească suprafața scutită de expropriere ;

Că această susținere și-o sprijine pe textul art. 11 din lege și 93 alin. ultim din regulament care spune : „Dacă proprietarul nu va arăta unde vrea să-și păstreze suprafața rămasă neexpropriată, această alegere și comasare o va face Comitetul Agrar“.

Considerând că în concluzia acestor susțineri apelante pretinde instanțelor de drept comun să-i fixeze 74 ht. din terenul expropriabil în moșiile din județul Ilfov, întru cât Comitetul Agrar, fără vre-o competență, i-a nesocotit acest drept izvorând din art 11 Legea Agrară ;

Având în vedere că la aceste susțineri Ministerul de Domenii și Casa Centrală a Cooperației și Improprietăririi, prin reprezentantul lor, opun autoritatea lucrului judecat decurgând din două decizii ale Comitetului Agrar ; una prin care se face comasarea și alta prin care se respinge apelantei o cerere de revizuire, (a se vedea adresa No. 17566/929 a Comitetului Agrar).

Având în vedere că principial instanțele excepționale — în speță cele de expropriere — nu pot hotărâ decât în marginile competenței ce le-a fost dată prin lege și tot ce hotărăsc în afară de această competență nu poate constitui o judecată valabilă, căci ar însemna să se creeze o instanță prin simpla voință a judecătorilor.

Că deci, în speță, chestiunea care urmează a se preciza este aceea dacă legea agrară a înțeles să dea în cercetarea Comitetului Agrar cererile făcute de proprietari pe baza art. 11 din Legea Agrară.

Că acest text spune : „Proprietarul care posedă moșii arendate și cultivate în regie, poate să-și oprească în ori care din ele suprafața scutită de expropriere“.

Că însă nu conferă decât un drept de alegere care, conform art. 93 alin. ultim din regulament, trece asupra Comitetului Agrar când proprietarul nu-l exercită.

Având în vedere ca art. 11 din lege și 93 alin. ultim din regulament, interpretate în legătură cu alte texte din legea Agrară 8, 9, 10 18 etc., învederează intenția legiuitorului de a lăsa după expropriere, alături de mica proprietate a improprietărilor și-o proprietate mijlocie fixând cote de 100, 200—500 hectare lăsate proprietarilor.

Că aceste cote legiuitorul le diferențiază după configurația regiunilor și nevoile de înproprietărire, preconizând și comasarea întinderilor nexpropiate.

Considerând că art. 98 din regulament spune : „Comitetul Agrar hotărăște în chip definitiv asupra comasării, schimburilor și retrocedărilor de terenuri, asupra caracterizării regiunilor, atât din punct de vedere al situațiunii geografice cât și al expropriere și improprietăririi.

Că, mai înainte art. 54 din regulament, reproducând termenii art. 11 din lege spune textual : „Proprietarul care posedă mai multe moșii arendate și cultivate în regie, poate să-și oprească în oricare din ele suprafața scutită de expropriere, alegându-și terenul ce și rezervă, fără ca suprafața oprită să depășească maximum prevăzut de art. 18 din lege.

Că, art. 93 din regulament, invocată de apelantă precizează competența Comitetului Agrar pentru cererile de coordonare „în vederea aplicării art. 10 și 11 din lege... hotărând în tin derea exproprierii și arătând moșiile în cari urmează a se face comasarea și cele cari trebuiesc expropriate“.

Având în vedere că, aceste texte de regulament, menit și după principiile generale de drept și după art. 156 din legea agrară, să completeze și să lămuirească „în amănunt dispozițiile legii“ — nu contrazic dispozițiunile art. 11 care nu se pot interpreta izo-

late, ci încadrate în economia generală a legii, adică în legătură cu art. 8, 10, etc. și 54, 98 regulament ;

Că, deci, dreptul de alegere al proprietarului din art. 11 din legea agrară nu exclude competența Comitetului Agrar de-a hotărî asupra comasării, indiferent dacă în soluția dată a aplicat bine sau greșit textele de lege.

Având în vedere că, potrivit art. 1 al legii modificatoare din 28 Octombrie 1922, hotărârile Comitetului Agrar nu se pot ataca pe nici un fel de cale : „ordinară extraordinară și nici contestație sau anulare fie înaintea justiției, fie în ori ce alt loc“.

Că, atâta timp cât am stabilit în drept competența Comitetului Agrar de-a se pronunța asupra comasării chiar în cazul art. 11 din lege, hotărârea rămasă definitivă are complectă autoritate de lucru judecat.

Că în speță acțiunea de față deși făcută pe baza art. 480 și 481 c. civ., tinzând la anularea efectelor hotărârei Comitetului Agrar, atât aceia pentru comasare cât și aceea în revizuire și pentru exproprierea moșiilor apelantei, — bne Tribunalul de prima instanță a respins-o hotărând că este autoritate de lucru judecat.

Considerând că instanțele de drept comun nu pot, în nici un caz, decide asupra schimbului pretins de apelantă care tinde la exproprierea celor 47 (șapte zeci și patru) hectare neexpropriate în moșia „Hângulești“ Județul Râmnicu-Sărat, — deci o soluție de competență exclusivă a instanțelor de expropriere.

Că astfel fiind apelul de față este nefondat și cată a fi respins ca atare.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată cerute le fixează la suma de lei 2.000 (două mii).

Pentru aceste motive redactate de D-l. Președinte N. Ciurea respinge.

Semnați: N. Ciurea, I. Cernățeanu, G. P. Docan

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I-a

Audiența dela 24 Martie 1931

Președinția D-lui Eugen Petiț, consilier

General Scarlat Panaitescu cu Ministerul Instrucțiunei

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — DACĂ SE POATE FACE CERERE ÎNAINTEA CURȚII DE APEL PENTRU A ORDONA NUMAI REZOLVAREA UNEI CERERI ADRESATĂ AUTORITĂȚII ADMINISTRATIVE. — ART. 1, 4 ȘI 7 DIN LEGEA PENTRU CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV

Acțiunea prin care un reclamant vine pe baza legii pentru Contenciosul Administrativ și cere numai ca autoritatea administrativă să fie obligată a-i soluționa cererea relativă la pretențiile sale, fără să arate pe ce anume drepturi și în conformitate cu ce texte de lege și le sprijină, este neregulat introdusă și urmează a fi respinsă ca atare, întru cât mecanismul legii pentru contenciosul administrativ, permite Curții de Apel sesizată cu

o asemenea cerere, să oblige pe autoritatea administrativă a o satisfacă, indicând și soluția legală ce urmează a da, iar nu să silească autoritatea pârâtă numai să soluționeze cererea.

No. . . — Respinsă ca neregulat formulată acțiunea introdusă de către General Scarlat Panaitescu potrivit legii pentru Contenciosul Administrativ în proces cu Ministerul Instrucțiunei Publice.

S'au ascultat D-ni avocați P. Budac pentru reclamant și A. Ionescu pentru Intimatul Minister.

Curtea,

Asupra acțiunei de față :

Având în vedere că prin petiția înreg. sub Nr. 39 din 3 Ianuarie 1931, reclamantul General Scarlat Panaitescu, pe baza art. 1 și 4 din Legea contenciosului administrativ, a chemat în judecată Ministerul Instrucțiunei Publice, cerând ca aceasta să fie obligat să-i „soluționeze cererea înregistrată sub Nr. 151483 din 11 Noembrie 1930“.

Această cerere după cum reclamantul arată prin acțiune este în realitate raportul Nr. 282, din 5 Noembrie 1930 a Rectoratului Universității din Iași către Ministerul Instrucțiunii, prin care rectoratul intervine la Minister spre a se plăti reclamantului, indemnitatea de scumpete convenită la salariul său de bază de conferențiar universitar, cu începere de la 1 Ianuarie 1929, cerut de reclamant prin petiția adresată rectoratului înreg. la No. 2435 din 28 Octombrie 1930.

Văzând că Legea pentru contenciosul administrativ, prin art 1 și 4 invocate de reclamant prin acțiunea sa, presupune că partea ce se pretinde vătămată prin reaua voință a unei autorități administrative de a rezolva cererea relativă la un drept, să fi adresat în mod prealabil o petiție către acea autoritate spre a-i expune pretențiile (dovadă că termenul de acțiune în contencios curge după art. 4 de la înregistrarea acelei cereri de către autoritatea pârâtă) ;

Având în vedere că pe de o parte reclamantul nu a făcut nici odată vre-o cerere direct către Ministerul Instrucțiunii, căci petiția depusă de dânsul la rectoratul Universității din Iași, nu a fost adresată Ministerului și deci nu poate fi considerată ca atare ;

Văzând în al doilea loc că reclamantul cere ca Ministerul de Instrucție să fie obligat a-i soluționa cererea, ceia ce instanța de față nu are căderea de a face, întru cât mecanismul legii pentru contenciosul administrativ permite Curței de Apel sesizată cu o asemenea cerere (art. 7) să oblige pe autoritate a o satisfacă, indicând și soluția legală ce urmează a da iar nu să silească autoritatea pârâtă numai să soluționeze cererea ;

Căci altminteri dacă instanța de contencios ar putea da o asemenea soluție, aceasta ar fi necomplectă, căci autoritatea silită să o dea, poate rezolva cererea în sens cnstrar pretențiilor părței, care ar urma deci în aceste cazuri, să facă o nouă acțiune în contencios ;

Că deci, câtă vreme reclamantul General Panaitescu, cere numai ca Ministerul de Instrucțiune să fie obligat a-i soluționa cererea relativă la pretențiile sale, fără a arăta pe ce anume drepturi și în conformitate cu ce taxe de lege și le sprijină, urmează că acțiunea lui este neregulată formulată și urmează a fi respinsă ca atare.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată cerută de intimatul Ministerul Instrucțiunii publice — le fixează la suma de 800 — opt sute lei.

Pentru aceste motive redactate de dl. Consilier E. Petit, respinge,

Semnați: *E. Petit, C. G. Lupu, M. Cațichi.*

TRIBUNALUL ILFOV s. II com.

Audiența dela 27 Februarie 1931

Președinția D-lui Hariton Udrea, judecător.

Banca Românească cu Ing. Manole ș. a.

CAMBIE. — SOCOTEALĂ DE ÎNTOARCERE. — CARACTERUL EI. — ALTE CHELTUELI. — APLICAȚIE. ART. 336 ȘI 344 COD. COM.

Socoteala de întoarcere cuprinzând sumele de bani, pe care legea le pune în sarcina obligatului de regres, pentru a despăgubi pe creditorul cambial de suma din cambie și alte cheltueli făcute de acesta pentru a-și realiza dreptul său din cambie, în această socoteală nu intră cheltuelile făcute de creditor pentru alte avantagii ale sale, nu pentru realizarea dreptului rezultat din cambie, iar o astfel de acțiune, care nu cuprinde o socoteală de întoarcere, nu are un caracter cambial.

Jurnal No. Constată că acțiunea intentată de Banca Românească are un caracter cambial și dispune ca cererea de chemare și garanție făcută de părțile Ing. Manole să se judece separat.

Tribunulul,

Asupra chestiunii discutate de părți, dacă acțiunea de față are un caracter cambial sau este o acțiune comercială și în cazul când acțiunea este comercială, dacă chemarea în garanție trebuie judecată odată cu această acțiune sau separat;

Având în vedere că prin acțiunea de față reclamanta Banca Românească a cerut să fie obligați părții Ing. Manole și Creditul Technic București la plata sumei de: a) franci elvețieni 72.243,40; b) franci francezi 333, 33 și c) lei 33.000, cu dobânzi legale dela 28 Februarie 1928; că prima sumă cuprinde 60.910,06 franci elvețieni plătiți de reclamantă către creditoarea Société de Banque Suisse și 11.333,33 franci elvețieni plătiți către arbitri și avocat; suma de 333,33 franci francezi reprezintă plata către camera de comerț internațională din Paris, iar 32.000 repre-

zintă plata Tribunalului arbitral și cheltuelile de judecată;

Că reclamanta a arătat că a avalizat mai multe cambii, emise de părți în ordinul unei societăți străine, Société de Banque Suisse; că pe baza legii din 3 Iunie 1923 și a acordului din 13 Iunie 1924, privitor la plata datoriilor către creditori elvețieni, reclamanta și părții au făcut declarație la oficiul plăților în valută forte, că înțeleg să beneficieze de acest acord; că creditoarea a contestat că se aplică acest acord reclamantei și părților; că pentru a tranșa acest diferend s'a constituit un tribunal arbitral mixt Româno-Elvețian, și prin deciziunea No. 1 din 13 Mai 1926, dată de Tribunalul arbitral și rămasă definitivă, s'a stabilit, că avalul dat de reclamantă la 2 Mai 1922, nu intră în prevederile acordului, care se aplică numai debitorilor anterior datei de 1 Ianuarie 1922, din care situație făceau parte numai părții; că prin deciziune i s'a pus în sarcină reclamantei 2/3 din cheltueli, care sunt acelea arătate de reclamantă prin acțiunea de față;

Având în vedere că părțile Ing. Manole a susținut că reclamanta nu poate să socotească ca cheltueli de întoarcere socotelile puse de Tribunalul arbitral mixt în sarcina reclamantei; că acțiunea în cazul acesta nu mai este cambială, ci comercială;

Că deci chestiunea care urmează a fi examinată este aceea, dacă cheltuelile făcute de reclamantă sunt cheltueli de întoarcere, fiindcă numai în cazul acesta când cheltuelile au un asemenea caracter, acțiunea făcută este o acțiune cambială;

Considerând că socoteala de întoarcere cuprinde sumele de bani, pe care legea le pune în sarcina obligatului de regres, pentru a despăgubi pe creditorul cambial de suma din cambie; că cheltueala însă pe care creditorul cambial o face nu pentru realizarea dreptului său, ci pentru alte avantagii, care ar eși din cadrul cambial, nu intră în socoteala de întoarcere;

Considerând că pentru socoteala de întoarcere creditorul cambial are acțiunea cambială; că pentru alte cheltueli, care ar depăși cadrul cambial, cum și pentru daunele care s'ar cere, creditorul nu are acțiunea cambială;

Având în vedere că în speță se constată că reclamanta, în fața Tribunalului arbitral mixt Româno-Elvețian, nu a urmărit realizarea dreptului ei rezultat din cambii, ci a urmărit un avantaj al ei personal; cheltueala ei în cazul acesta nu poate fi cuprinsă într-o socoteală de întoarcere; că nefiind o socoteală de întoarcere, acțiunea nu-și păstrează un caracter cambial, ci acțiunea de față este comercială;

Având în vedere că în ceea ce privește chestiunea, dacă cererea de chemarea în garanție făcută de părțile Ing. Manole, contra celuilalt pârte, trebuie judecată împreună cu cererea principală, sau trebuie judecată separat, din susținerile părților și actele din dosar se constată că cererea principală este în stare de judecată, pe când cererea de chemare în garanție nece-

sită amânări; că după art. 31 legea accelerării, numai când se admite ca cererea de chemare în garanție să fie judecată odată cu acțiunea principală, cererea se comunică chematului în garanție și acesta va depune întâmpinarea; că în speța de față cererea principală fiind în stare de judecată, pe când cea de chemare în garanție trebuind să ia mai multe amânări, Tribunalul găsește că trebuie judecată numai cererea principală, urmând ca cererea de chemare în garanție să se judece separat.

Pentru aceste motive redactate de dl. judecător Hariton Udrea, dispune judecarea numai a cererii principale.

Semnați; *Hariton Udrea, N. Nedelcu.*

JURISPRUDENȚA STRAINĂ

ACȚIUNE CIVILĂ. — Plângere cu constituire de parte civilă: neadmiterea ei în materie de contravențiune.

Dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică acordat reclamantului care se constituie parte civilă prin art. 63 Cod. Instr. Crim. (art. 60 Pr. Pen. rom.) în materie de crime și delictе nu se întinde și la contravențiunile de simplă poliție.

(**CASS. CRIM.** 18 april 1929 după *Gaz. du Palais* 5 Juin 1929. *Réc. des Sommaires de la Jur. Française* 1929 Avril-Septembre-Octobre 1929 No. 8, 9, 10 pag. 712.

OBSERVAȚIE. — Din chiar dispozițiunile legii (art. 60 Pr. Pen. rom. art. 63 Cod. Instr. Crim. fr.) rezultă că judecătorul de instrucție este incompetent de a instrui contravențiunile de simplă poliție. Dreptul de a primi plângerile și denunțările în materie de contravențiuni polițienești a fost determinat prin art. 16 Pr. Pen. (art. 11 Pr. Pen. fr.) agenților indicați de aceste texte. Așa dar faptele cari constituie neîndoios contravențiuni de simplă poliție nu pot niciodată da loc la o instrucție. Doctrina a admis că dacă judele de instrucție este sesizat de un rechizitor, el trebuie să dea o ordonanță de neurmărire iar dacă o plângere îi este depusă de o persoană vătămată care declară că se constituie parte civilă, el trebuie să declare această plângere inadmisibilă (*Faustin Hélie, Traité de l'Instr. Crim.* IV, 1658 și 1659; *Duverger Mon. des juges d'instr.* I și 13 p. 129 nota 2; n. 119 p. 371, note 2; *G. Le Poittevin* art. 65 n. 28 și 29 pag. 285; (*Roux, Cours de Droit Pénal et de proc. pén.* No. 467 pag. 589). S'a decis că judecătorul de instrucție nu poate instrui într'o contravențiune de simplă poliție decât numai în cazul în care faptul în momentul începerei cercetărilor avea aparențele de delict și pe care în urmă l-a pierdut, sesizarea fiind valabilă, rechizitorul introductiv vizând un delict (*Cass. cr.* 4 janvier 1900, *Dalloz P.* 1902, 5, 385; în acelaș senz și doctrina *Faustin Hélie* op. citat, VI No. 2565).

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

„Contractul în favoarea terților“

Studiu de drept civil român și de drept civil comparat, opera inedită a defunctului *Aurel P. Zeuleanu*, fost conferențiar de drept civil la Facultatea de Drept din Iași, publicată de către soția sa.

Această remarcabilă monografie de 700 pagini a fost dată la iveală, după îndemnul savantului fost profesor al Facultății de Drept din Paris și fost consilier la Casația Franceză, *Ambroise Colin*, lucrare pe care el o califică de savantă.

Prețul de vânzare este de 550 lei, contra ramburs la D-na *Elena Zeuleanu, Parcul 11 Iunie, Craiova.*

* * *

A apărut:

Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ.

Un foarte apreciat și util volum de 1200 pagini cuprinzând comentarul legilor Curții de Casație și a Contenciosului Administrativ, după doctrină și jurisprudență, de D-l *C. Hamangiu*, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție, membru onorar al Academiei Române, directorul revistei „Pandectele Romane“, cu colaborarea D-lor *Richard Hutschneker* și *George Iuliu*, avocați.

Editura „Națională“ S. Ciornei, București, 1930.

Prețul lei 600

* * *

„Curs de drept Constituțional“ de *G. Alexianu*, profesor de Drept public la Universitatea din Cernăuți cu o prefață de D-l *Paul Negulescu*, profesor de Drept public la Universitatea din București, membru al Institutului Internațional de Drept public.

D-l Profesor *Alexianu* a dat la lumină într'un frumos volum de 489 pagini cursul său de Drept constituțional pe care de 3 ani îl profesează la Universitatea din Cernăuți,

În prefața cu care însoțește acest volum, d-l *Paul Negulescu* constată că „lucrarea este foarte bine concepută, împărțită în mod metodic, materia este tratată cu multă claritate și precizie. Deși profesor nou, D-l *Alexianu* dovedește, în lucrarea sa, calități remarcabile de metodă“.

„Din citirea lucrării se desprinde impresiunea, mai bine zis convingerea, a unei puternice erudiții, a unei inspirațiuni democratice și generoase“.